

Abstrakt případové studie popisuje praxi projektu

Pomáháme společně – komplexní podpora sítě služeb pro ohrožené rodiny s dětmi z Ukrajiny na území ORP Chrudim

Realizátor projektu – Amalthea

Projekt realizovala Amalthea z. s., která patří mezi nestátní neziskové organizace působící v Pardubickém kraji. Poskytuje sociální, vzdělávací a terapeutické služby rodinám s dětmi a zajišťuje výkon sociálně-právní ochrany dětí. Dlouhodobě usiluje o předcházení umístování dětí mimo jejich vlastní rodinu, zároveň doprovází náhradní rodiny.

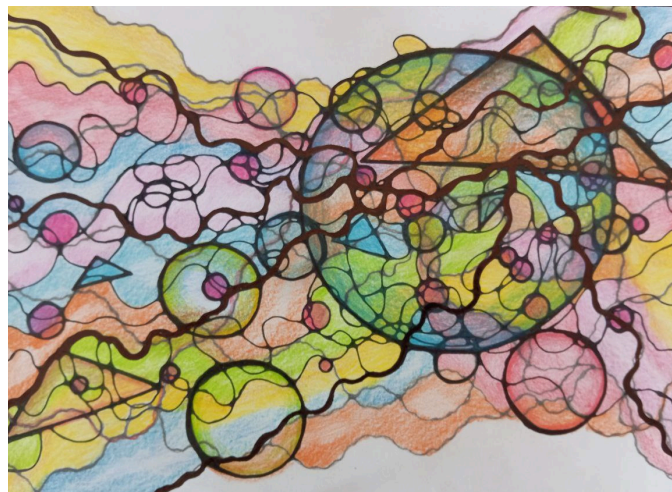
Organizace **zajišťuje** služby pro rodinu a dítě (centrum pro předškoláky Amálka, mediace, společné setkání s dítětem, multidisciplinární tým včasné intervence, rodinné konference, komunitní centrum), služby náhradní rodinné péče, terapeutické služby a emogym.

Cílové skupiny projektu

Projekt měl dvě cílové skupiny. První z nich byli **uprchlíci z Ukrajiny – rodiny s dětmi**. Převážně se jednalo o matky a nezletilé děti. Tato cílová skupina se dostávala do obtížně zvladatelných situací v důsledku nuceného odchodu ze země a snížení životního standardu. Druhou cílovou skupinou byli **poskytovatelé a zadavatelé sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších služeb na podporu sociálního začleňování**. Patřili sem zástupci měst a obcí, poskytovatelé sociálních služeb, úřad práce, mateřské a základní školy, další služby pro rodiny s dětmi.

Spolupracující subjekty

V rámci realizace projektu Amalthea **spolupracovala s řadou subjektů**: Městský úřad Chrudim – zejména Odbor sociálních věcí, školy a školky na území ORP Chrudim, Centrum na podporu integrace cizinců Pardubice a další.

Cíle projektu

Hlavním cílem projektu bylo **zefektivnění plánování a koordinace** při řešení situace ukrajinských uprchlických rodin s dětmi na území ORP Chrudim a konkrétní **řešení situace ohrožených rodin a dětí tak, aby** se jim dostalo rychlé a adekvátní podpory při adaptaci.

Aktivity projektu

Projekt obsahoval tři klíčové aktivity, které probíhaly paralelně po celou dobu realizace.

Koordinace v území

Aktivita zahrnovala **sítování jednotlivých aktérů**, sběr témat, organizace setkávání a návrhy na postupy v jednotlivých oblastech, pod vedením case managera – koordinátora. Platforem se nejčastěji účastnili zástupci Města Chrudim (krizové řízení, odbor sociálních věcí, odbor školský), zástupci obcí, sociálních služeb, ředitelé MŠ a ZŠ, úřad práce.

Pomáháme společně – komplexní podpora sítě služeb pro ohrožené rodiny s dětmi z Ukrajiny na území ORP Chrudim

Vznik a provoz komunitního centra Ukrajina

Aktivita byla zaměřena na provoz komunitního centra jako místa setkávání, sdílení, poskytování poradenství i organizovaných aktivit pro uprchlíky. Komunitní centrum bylo v provozu dvakrát týdně. Zajišťovalo **několik aktivit**: psychologické poradenství a poradenství ve vztahu ke vzdělávání dětí, volnočasové aktivity pro rodiny, rodiče i děti, několikrát ročně speciální dny/oslavy pro rodiny s dětmi; příměstské tábory; výlety po ČR, kurzy neurografiky – relaxačně-terapeutický program či kurzy jógy.

Vznik služeb pro ohrožené rodiny s dětmi

Realizace aktivity zahrnovala: **podporu ohrožených rodin s dětmi** – jejich vyhledávání, přímou práci, podporu rodičovských kompetencí, poradenství v oblasti vzdělávání, podporu dítěte; **psychologické poradenství a terapie** pro děti i dospělé; **podpůrnou skupinu pro školní děti**, včetně neformální výuky češtiny; **podpora rozvoje předškolních dětí** ohrožených zejména školním neúspěchem. Podpora předškolních dětí probíhala v rámci **Centra pro předškoláky Amálka**. Zároveň byli podpořeni rodiče dětí přímou prací v terénu, podporou rodičovských kompetencí, při výběru základní školy apod.

Přínosy projektu pro cílovou skupinu

Důležitým dopadem projektu je **koordinovaný přístup a podpora ukrajinských uprchlíků**. Koordinovaný přístup zahrnoval efektivní propojení oblastí jako je sociální a právní poradenství a obecně pomoc při integraci do společnosti na jednom místě. Díky koordinaci různých aktérů v prostředí se podařilo včas identifikovat rodiny, ve kterých by díky sníženým rodičovským kompetencím mohlo docházet k problémům a tyto rodiny obdržely včasnou pomoc, která byla uzpůsobena na míru jejich potřebám.

Dalším přínosem projektu byla **podpora psychického zdraví ukrajinských uprchlíků**. Zlepšení psychického stavu trvalo u některých klientů mnoho měsíců a vyžadovalo kombinaci několika aktivit, které Amalthea poskytovala. Mezi nejúčinnější patřila jóga, skupinové i individuální terapie či neurografika. Amalthea byla chápána jako bezpečné a podpůrné prostředí, kde se mohu lidé scházet, sdílet své zkušenosti a být si navzájem oporou.

Zlepšení psychického stavu rodičů vedlo mimo jiné k tomu, že se začaly zlepšovat jejich **rodičovské kompetence**. Pravidelná práce s rodiči navíc vedla k větší podpoře dětí v jejich adaptaci.

Důležitým přínosem projektu také **zlepšení sociální a ekonomické soběstačnosti uprchlíků**. Projektové aktivity a individuální přístup ke každému z klientů pomohl např. s vyřizováním dávek, hledáním bydlení či zaměstnání, což vedlo k větší stabilitě a soběstačnosti rodin.

„Je to velká pomoc, protože jsem se setkala s tím, že se nemohu domluvit u lékaře nebo na úřadě. Když můžu využít jejich službu, tak jsem moc ráda. Jejich jednání je fajn, když s nimi mluvím, tak se cítím dobře.“ (účastnice projektu)

V neposlední řadě projekt přispěl k **většímu propojení ukrajinské komunity s českou majoritní společností**. Komunitní akce, které se konaly na veřejných místech (parky), byly navštěvované jak českou veřejností, tak ukrajinskou komunitou. Zapojení ukrajinských pracovníků do chodu Odboru sociálních věcí přispělo k lepšímu interkulturnímu propojení a pochopení vzájemných kulturních odlišností u českých pracovníků.

Pomáháme společně – komplexní podpora sítě služeb pro ohrožené rodiny s dětmi z Ukrajiny na území ORP Chrudim

Neočekávaný byl **zájem o program pro teenagery**. Ti se pravidelně setkávali v prostorách komunitního centra při aktivitách, které si sami určili. Setkávání pomáhalo navazovat nová přátelství, vyměňovat si zkušenosti a vzájemně se podporovat při řešení problémů, které byly spojeny s životem v novém prostředí. V rámci skupiny se děti navíc doučovaly, čímž se zlepšoval jejich školní prospěch. Někteří teenageři se začali setkávat i mimo centrum.

„Strašně mi pomohlo, že se tady můžu pobavit s lidmi svého věku a najít si kamarády. Prostě vyjít z té rutiny, co mám každý den jako škola, domů, škola, domů a tady ještě aspoň mám v tu sobotu nějaký sraz.“ (účastník projektu o programu pro teenagery)

Zkušenosti z realizace projektu

Silně pocitovanou potřebou je, **aby interkulturní pracovník z ukrajinské komunity byl nadále stálou součástí Městského úřadu**. Díky tomu se zefektivnila řešení situace konkrétních ukrajinských ohrožených rodin s dětmi. V rámci projektu lze identifikovat četné příklady dobré praxe:

Co se osvědčilo při práci s cílovou skupinou

- **Komunikace o kulturních odlišnostech** (zejména mezi pracovníky na úřadech, což přispívá k většímu pochopení kulturních a dalších rozdílů mezi českou majoritou a ukrajinskou komunitou)
- **Šíření informací po sociálních sítích** (pro šíření informací do ukrajinské komunity využívat sociální sítě jako je Telegram, Instagram či Facebook)
- **Natáčet videa** na nejrůznější témata, která ukrajinská komunita aktuálně řeší (videa by měla být krátká, stručná a v ukrajinském jazyce, ideálně umístěná na sociální sítě)

- **Využívat kurzy neurografiky** (tato terapeutická metoda je mezi Ukrajinci velmi oblíbená, jedná se o moderní metodu spojující koučink, kresbu a psychologii)
- **Podpora skupinového setkávání teenagerů** (skupina pro děti starší 15 let, kde se mohou neformálně setkávat, vyměňovat si zkušenosti a vzájemně se podporovat při řešení každodenních problémů)
- **Zaměření služeb na ohrožené rodiny s dětmi** (jako důležitá se ukázala zejména práce s psychikou rodiče, která má vliv na jeho rodičovské kompetence)

Bariéry při realizaci projektu

- **Zvýšené nároky na prostory** organizace Amalthea (s větším počtem klientů a s narůstajícím počtem aktivit souvisí větší spotřeba materiálu a větší opotřebení vybavení, zvýšené hlučnost a zvyšují se nároky na koordinaci aktivit centra)
- **Nezajištění návazného financování – neudržitelnost projektu** (kvůli neexistenci navazujících výzev není možné udržet všechny projektové aktivity po skončení projektu.)

Amalthea